

АНАЛІЗ СТАНУ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ХІМІЧНОЇ ТА НАФТОХІМІЧНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Аналіз сучасного стану хімічної промисловості надасть змогу побачити її сильні та слабкі сторони, завдяки чому стає можливим своєчасне реагування на зміни на ринку та підвищення конкурентоспроможності вітчизняних товаровиробників.

Дослідження нинішнього стану вітчизняної хімічної та нафтохімічної промисловості дало змогу визначитися з тим, що для її розвитку необхідне розв'язання цілої низки проблем:

- посилення конкуренції на світовому ринку хімічної промисловості у зв'язку з виходом країн Азії на лідируючі позиції за обсягами виробництва продукції галузі (на країни Азії у 2009 р. припадало 44,6 % від світового обсягу реалізації хімічної продукції, зокрема на Китай – 22,2 %, тоді як на країни ЄС – 24 %, США – 21,2 %), що може послабити експортні позиції України на світових ринках;

- подальші структурні зміни у світовій хімічній промисловості у бік зростання частки наукомісткої та високотехнологічної продукції, тоді як в Україні переважає виробництво низькотехнологічної сировинної продукції, орієнтованої на промислових споживачів та аграрний сектор, недостатнім є випуск продукції кінцевого споживання;

- зростання цін на енергоресурси на світових ринках, що зменшить конкурентоспроможність вітчизняної продукції хімічної та нафтохімічної промисловості як однієї з найбільш енергоємних галузей [1, с. 20].

В цих умовах необхідні засоби державного стимулювання і підтримки товаровиробників. Завдання держави – відновлення та інтенсивний ріст внутрішніх ринків споживання хімічної та нафтохімічної промисловості.

Посилення конкуренції на світовому ринку, насамперед цінової, вимагає від підприємств жорсткого аналізу цін на продукцію. Перш за все, мова йде про сировинну складову та паливно-енергетичні ресурси.

Хімічна та нафтохімічна промисловість є однією з пріоритетних для України через значний потенціал упровадження передових хіміко-фармацевтичних і нанотехнологій у хімічну промисловість, що свідчить про необхідність збільшення фінансування та залучення інвестицій у основний капітал високотехнологічних підгалузей хімічної промисловості.

Можна зробити наступні висновки, в діяльності виробників хімічної та нафтохімічної промисловості продовжують проявлятися реалії фінансово – економічної кризи та наслідки зниження внутрішнього та зовнішнього попиту на хімічну продукцію. В той же час слід зазначити, що деяким підприємствам вищезазначеної галузі, з урахуванням більш жорстокого бюджетного витрачання та мінімізація поточних інвестицій вдалося подолати наслідки фінансово – економічної кризи. З цією метою були прийняті наступні кроки:

- вдалося знизити зростання цін відносно 2009 р., що позитивно вплинуло на конкурентоспроможність вітчизняних підприємств хімічної та нафтохімічної промисловості.

- зовнішньоторговельний обіг та експортно-імпортні поставки хімічної та нафтохімічної продукції збільшився за 2010 р., хоча вони ще не досягнули докризового рівня.

- більш значне зниження обсягів випуску продукції середнього та високого технологічного рівня посилило в 2010 р. домінування в українському експорті продукції з низьким технологічним рівнем на фоні збільшення імпорту в Україну високотехнологічної продукції та кінцевої товарної продукції [2, с. 25].

В той же час, глобалізація світових ринків та активізація хімічної промисловості країн Азії та Європи підвищують рівень конкуренції. У цьому зв'язку, на нашу думку, національним виробникам, необхідно підвищити конкурентоспроможність продукції що випускається тим самим забезпечити конкурентоспроможність підприємства.

1. Реструктуризація промисловості України у процесі посткризового відновлення. – К.:НІСД, 2011. –20 с.
2. Аналіз роботи підприємств хімічного комплексу України в 2010 році: (закінч.) / Т.В. Ковеня // Хімічна промисловість України. – 2011. – N 4. – С. 3-25.